

NOTAT

Til: Stortingets Næringskomité
Fra: Sjømat Norge
Dato: 31. januar 2019
Sak: Representantforslag om dumping av lusemiddel fra havbruksanlegg

---

Sjømat Norge viser til representantforslag fra stortingsrepresentant Une Bastholm om dumping av lusemiddel fra oppdrettsanlegg.

FNs matvareorganisasjon (FAO) og Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling (OECD) peker i rapporten *The Ocean Economy in 2030* på betydning av havet for å løse mange av våre fremtidige globale utfordringer. Hovedpremisset for fremtidig utvikling og vekst av sjømatnæringen i Norge må være at dette skjer på en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig måte. For sjømat, som for alle andre produkter og tjenester, må bærekraftig utvikling sees i et helhetlig perspektiv. Dette gjelder også beregning av de miljømessige fotavtrykk, og en strategi for å oppnå en miljømessig bærekraftig utvikling er å utvikle mål og tiltak for reduksjon av fotavtrykkene på produktnivå.

Sjømat, inkludert laks, er klimavennlig mat. Sjømatnæringen jobber målrettet med å redusere sitt allerede lave klimaavtrykk og andre miljømessige fotavtrykk. Sjømatnæringen er en aktiv bidragsyter til "det grønne skiftet". En raskt økende global befolkning har behov for sunn og trygg mat høstet og produsert på bærekraftig vis. Norges naturgitte fortrinn, ansvarlige forvaltning og avanserte produksjon gjør at norsk sjømat og teknologi kan bidra til å dekke den voksende globale etterspørselen etter sjømat produsert med lavt CO₂-avtrykk. Norsk biologisk og teknologisk kompetanse vil også kunne bidra til å gjøre internasjonal akvakultur både mer effektiv og miljøvennlig. Vi vil i den sammenheng vise til vårt arbeid for en bærekraftig utvikling med mål og strategier beskrevet i *Sjømat 2030* (<https://sjomatnorge.no/sjomat-2030/>.) hvor norsk sjømatnærings bidrag til FNs bærekraftsmål er beskrevet.

Sjømat Norges visjon er at:

Den norske sjømatnæringen skal være en globalt ledende produsent av sunn mat. Vi skal levere sjømat, marine ingredienser, produksjonskompetanse og teknologi i verdensklasse. Gjennom bærekraftig produksjon og innovasjoner skal norsk sjømatnæring være Norges viktigste bidrag til å nå FNs bærekraftsmål.

Vårt arbeid med strategien er innrettet mot følgende hovedlinjer:

- ikke skal ha negativ effekt på artsmangfoldet
- skal være en del av løsningen på klimautfordringen
- skal bruke havet på en måte som fremmer en miljømessig bærekraftig utvikling
- å øke verdens matvareproduksjon
- en positiv norsk samfunnsutvikling
- at levestandarden i verden bedres

Sjømatproduksjon er globalt konkurranseutsatt i forhold til andre produsenter av protein. Sjømat Norge er opptatt av det ikke skal innføres regelverk og avgifter i Norge som reduserer potensialet til å produsere ressurseffektive og klimavennlige mat samtidig med at konkurransekraften til norsk sjømatnæring ivaretas.

Sjømat Norge har følgende innspill til de foreslåtte tiltakene:

1. Stortinget ber regjeringen forby uregulert dumping i hav og fjorder av lusemidler, kjemikalier og legemidler fra oppdrettsanlegg.

Sjømat Norge er opptatt av at bruken av kjemikalier (inkludert legemidler) reduseres til et absolutt minimum, og bruken av kjemikalier er kraftig redusert de siste årene. Sjømat Norge er også opptatt av at nødvendig bruk av midlene skal gjøres forsvarlig og i henhold til gjeldende regelverk.

Sjømat Norge er usikker på hva «uregulert dumping» henviser til. Bruken av kjemikalier herunder legemidler ved havbruksanlegg er regulert, og reguleringene omfatter ivaretagelse av hensynet til miljøpåvirkning. Når det gjelder lusemidler, har regjeringen 17. januar dessuten skjerpet reglene for bruken av slike ut ifra en føre-var-tilnærming.

2. Stortinget ber regjeringen forby alle utslipp av legemidler og kjemikalier fra oppdrettsanlegg som ikke eksplisitt er hjemlet i hvert enkelt oppdrettsanleggs utslippstillatelse etter forurensingsloven.

Det vises til kommentarene til forslag 1. Sjømat Norge oppfatter forslaget slik at man foreslår ekstra begrensning i bruk av legemidler til fisk som allerede er godkjent gjennom offentlige bestemmelser. I forbindelse med godkjenningen til legemidler til fisk ligger det strenge krav til dokumentasjon på at legemiddelet ikke skal ha noen uakseptabel effekt på miljøet selv om det er forutsatt direkteutslipp til miljøet når det brukes på fisk i sjø. Sjømat Norge er av den oppfatning at eventuelle endringer av krav knyttet til legemidler og kjemikalier bør skje gjennom gjeldende lovverk, og da basert på vitenskapelig dokumenterte kunnskaper om de enkelte stoffers effekt. Forslagstilleren referer til ulike enkeltfunn som ikke er tilstrekkelig for en helhetlig vurdering av effektene i miljøet. Dette er bl.a. påpekt av IRIS selv i media.

3. Stortinget ber regjeringen gjennomgå den skaden oppdrettsvirksomheten har gjort på havmiljøet, og hva som kan gjøres for å gjenoppbygge reduserte rekebestander langs kysten. Det skal blant annet

a. gjennomgå systematisk hvilke mengder og konsentrasjoner som totalt er sluppet i forbudsområder for reke- og gytefelt.

b. undersøkes om lavere nivå av dyreplankton langs kysten kan være årsaken til at vandrende fisk på søken etter mat (sei, hyse, torsk, makrell) uteblir fra fjordene.

c. pålegges brønnbåter detaljert elektronisk rapportering tilsvarende det som i dag kreves av fiskefartøy. Alle opplysninger må ligge ute åpent tilgjengelig, slik at allmennheten har mulighet til å kontrollere aktiviteten.

d. fremmes en plan for gjenoppbygging av rekebestandene langs kysten, som har lidd under negative konsekvenser som følge av oppdrettsvirksomhet

Sjømat Norge vil peke på at dette er forslag om svært detaljerte føringer fra Stortinget på hva og hvordan forskningsbasert kunnskap skal utvikles når det gjelder ulike marine arter.

Når det gjelder premissen for forslag i pkt. 3 skal det bemerkes at fangsttall, offentlig tilgjengelig informasjon og informasjon innhentet fra blant annet Havforskningsinstituttet (HI) (Havforskningsrapporten 2017) og ICES tilsier samtidig at bestandene av kyst- og fjordreke er «sunne og bærekraftig utnyttet». Havforskningsinstituttet har imidlertid opplyst at det er til dels stor mangel på vitenskapelig dokumentasjon og kunnskap knyttet til norske rekebestander, utbredelsen av disse og hvilke faktorer som i vesentlig grad påvirker bestandssvingningene, men at instituttet ikke har kunnskaper som tilsier at havbruksnæringen er dominerende forklaringsfaktor for bestandssvingningene. Det er derfor ikke grunnlag for å trekke den konklusjon som er gjort i forslaget om at havbruksvirksomhet har påført rekebestanden skade.

Sjømat Norge er opptatt av at vi skal ha bærekraftige rekebestander og derfor mener vi at det er et behov for å styrke kunnskapen om norske rekebestander. Vi ønsker god dialog med rekefiskerne, og har derfor hatt dialogmøter med dem. I vårt høringssvar til Nærings- og fiskeridepartementet i forbindelse med forslaget om innskjerping av krav knyttet til bruk av lusemidler, ga vi uttrykk for følgende:

"I tillegg oppfordrer Sjømat Norge til at departementet tar et tydelig initiativ for en prioritert forskning for å styrke kunnskapen om norske rekebestander slik at det vil være mulig både å ha en forsvarlig bruk av legemidler mot lakselus i åpne merdanlegg i sjø samtidig som det sikres en bærekraftig forvaltning av norske rekebestander."

Når det gjelder forslag 3c) vil vi peke på at brønnbåtene har et forskriftsfastsatt krav om automatisk logføring og rapportering av posisjon (bruk av AIS).

Sjømat Norge dekker hele verdikjeden, fra fjord til bord i norsk sjømatnæring. Medlemmene består av over 600 bedrifter med om lag 14 000 ansatte innen fiskeindustri, havbruk, fôrproduksjon, biomarin industri, teknologi og service.

For mer informasjon, kontakt:

Henrik Stenwig, direktør miljø og helse, tlf. 918 200 72, henrik.stenwig@sjomatnorge.no

Jon Arne Grøttum, direktør havbruk, tlf 920 41804, jag@sjomatnorge.no

Aina Valland, direktør næringsutvikling og samfunnskontakt, tlf. 97145777, ava@sjomatnorge.no